

Foredrag i Oslo Militære Samfund

11. februar 2002

ved

Oberst Per Arne Five

Forsvarets innsatsstyrke/Hær

ETABLERINGEN AV FORSVARETS INNSATSSTYRKE – HÆR

Jeg har blitt invitert hit for å orientere om etableringen av Forsvarets innsatsstyrke-Hær (FIST-H) og står her i kveld som sjef for FIST-H, et prosjekt som vil gå over i Hærens linjeorganisasjon fra og med 1 august i år.

Jeg vil i denne orienteringen komme innom følgende områder:

- Historikken som har ført oss frem dit hvor vi er i dag, deretter
- De overordnede dokumenter som har styrt etableringen.
- De forskjellige avdelinger som inngår i strukturen til FIST-H.
- Tilsetting av befal, sivile og grenaderer
- Materiell
- Utfordringer på kort sikt.

Historikken bak opprettelsen av Forsvarets innsatsstyrke – Hær

Hærens utrykningsstyrke (Immediate Reaction Force - IRF)

Telemark bataljon (Tmbn) ble vedtatt opprettet av Stortinget i 1993 og de første vernepliktige soldatene startet sin tjeneste høsten 1994. Allerede fra januar 1997 deltok det første kompaniet i internasjonal tjeneste som et vakt og sikringskompani ved SFORs hovedkvarter i Sarajevo. I samme tidsrom fungerte også denne avdelingen som SFORs utrykningsstyrke. Hensikten med å etablere Tmbn var å tilføre en kapasitet i de stadig økende behov og ambisjoner for å delta i internasjonal krisehåndtering. Historien viser at bataljonen ikke fikk den nødvendige prioritet i rekrutteringssammenheng, for å møte disse utfordringene. Dette ble bl.a. synlig når bataljonen ble sendt som Norges første kontingent til KFOR, hvor man brukte ca 4 måneder på å sette opp avdelingen med nødvendig personell, materiell og utdanning. Det er viktig å huske at vi i forbindelse med at bataljonen ble etablert, hadde meldt denne inn som vårt bidrag til AMF(L)s IRF styrke. I denne forbindelse ble et kompaniene, det såkalte "Key- Company" organisert for å kunne være KLAR til deployering etter 7 dager mens resten av bataljonen og det nasjonale støtteelementet hadde fra 10 dagers beredskap og oppover. Korte beredskapstider må nødvendigvis få konsekvenser for hvordan vi rekrutterer, utdanner og utruker våre fremtidige utryknings- og innsatsstyrker.

Stortingsmelding 38 – "Tilpasning av Forsvarets deltagelse i internasjonale operasjoner"

Våren 1999 ble Stortingsmelding 38 – Tilpasning av Forsvarets deltagelse i internasjonale operasjoner" lagt frem. Hensikten med denne meldingen var – å foreslå tiltak for å bedre løse våre oppgaver internasjonalt både for fredsoperasjoner i FN og NATO regi, og operasjoner til forsvar av NATOs kjerneområde – Artikkel V operasjoner.

Brigaden i Sør-Norge som styrkebrønn

Som et resultat av de økende krav og ambisjoner bl.a. i St.meld 38 iverksatte Generalinspektøren for Hæren (GIH) en studie på hvordan Hæren kunne møte kravene om reaksjonsevne, volum i bidraget og kvalitet.

Denne studien, den såkalte Brig S studien introduserte styrkebrønnbegrepet, hvor hensikten var å ha en styrkestruktur fra Hæren med forskjellige kapasiteter som skulle ha sitt utspring i Brigaden i Sør-Norge (Brig S). Styrke-brønnen skulle være et sted hvor personellet var disponert og hvor materiell ble hentet fra.

Samtrente avdelinger fra 6.Divisjon

Parallelt med denne studien fikk også 6. Divisjonen et utredningsoppdrag hvor problemstillingen i tillegg var hvordan Hæren kunne utnyttet verneplikten til å utdanne og rekrutterer styrker til internasjonale operasjoner.

Målsettingen var å utdanne hele avdelinger med befal og mannskaper, som kjente hverandre gjennom 1 års tjeneste og derved unngå å måtte rekruttere enkeltmenn for samtrening. Det var i begge utredningene forutsatt at man skulle basere oppsett på frivillighet og allmenn verneplikt.

Erfaringer med oppsetting av KFOR kontingent I-III

Nærmest samtidig med utredningene og St.meld 38, startet NATO sin luftkampanje mot det tidligere Jugoslavia (FRY) og etter en lengre kampanje trakk serbiske styrker seg ut av Kosovo. Det ble derved klart for implementeringene av FNs resolusjon 1244 som hjemlet NATOs deployering av bakkestyrker. Oppgaven til disse styrkene var primært å skape sikkerhet og trygghet, for å støtte FNs gjenoppbygging av Kosovo-provinsen. Hæren gjorde mange verdifulle erfaringer gjennom de første kontingentene til KFOR. Bl.a. at det tar lang tid å få en første kontingent klar, dersom ikke alle forberedelser er gjort på forhånd. Andre kontingent til operasjonen skulle bl.a. rekrutteres som enkeltmenn fra det sivil samfunn og øves opp i 12 uker til å løse krigsoperasjoner. Tredje kontingents viktigste erfaringer var å deployere med samtrente kompanier direkte fra førstegangstjenesten. 3 av kompaniene ble utdannet ved 6. Divisjonen. Overgangen fra Nord-Norge via samtreningssperioden til Kosovo var sært liten og disse kompaniene fungerte vesentlig bedre enn de øvrige som ble rekruttert som enkeltmenn.

En av de viktigste oppgavene for den nye Hærens innsatsstyrke blir å trekke ut de riktige erfaringene, helt fra opprettelse av Tmbn fra 1993 og frem til KFOR V, og bygge videre på disse.

Overordnende styringsdokumenter

Stortingsproposisjon nr 45 (2000-2001) – Omlegging av Forsvaret i Perioden 2002-2005 går vesentlig lengre enn St.meld 38 når det gjelder Forsvarets innretning for fremtiden og for Hærens internasjonal engasjement anbefalte daværende administrasjon

”Regjeringen anbefaler at innsatsstyrken i Hæren som del av Forsvarets innsatsstyrke (FIST) – jamfør St.meld nr 38 (1998-1999) og Innsts. S. Nr. 152 (1999-2000) – endres og settes opp med følgende:

- *en delvis vervet hurtig reaksjonsstyrke på inntil 700 personell,*
- *en reaksjons- og oppfølgingsstyrke på inntil 1100 personell og*
- *en forsterkningsstyrke på inntil 400 personell”*

Det gis klarsignal fra våre politikere i denne proposisjonen, for et større antall langtidsvervede profesjonelle soldater som skal ha dette som sitt daglige yrke. Den pålegger også Hæren å etablere et stort volum, samt kvalitet og reaksjonsevne på sine styrker.

I Forsvarssjefens Gjennomføringsdirektiv for Forsvarets omstilling frem til 2006 (FJS GD) får GIH bl.a. følgende oppdrag:

- *Opprett FIST-H innen en brigaderamme*
- *Opprett en reaksjons- og oppfølgingsstyrke operativ fra 1 aug 2002*
- *Opprett en hurtig reaksjonsstyrke (Tmbn) operativ/på IRF beredskap fra 1 jul 2003*

- *Opprett en forsterkningsstyrke operativ fra 1 jul 2005*

Som det fremgår av direktivet skal de første styrkene til den nye strukturen være operativ allerede fra 1 august i år. Denne styrken vil være de som utgjør KFOR kont VI. Mannskaper og befal møtte til utdanning ved 6. Divisjon i fjor høst, overføres til Sør-Norge for misjonsspesifikk utdanning medio mai i år og deployerer i begynnelsen av juli til Kosovo.

For raskt å møte de krav og tidsfrister som ble gitt i FSJs GD besluttet GIH å etablere FIST-H fra august i fjor og forutsatte følgende:

GIH forutsetter inntil videre at FIST-H etableres innenfor rammen av Brigaden i Sør-Norge, og at materiellet til Brig S dermed nyttes som materiellpool for FIST-H

"Etableringen av FIST-H gjennomføres som et prosjekt over 3 faser."

FIST-Hs hovedoppgaver

Oppdraget til sjef FIST-H er gitt i et eget lverksettingsdirektiv fra GIH og kan kort summert listes med følgende hovedoppgaver:

- På vegne av GIH være styrkeprodusent av innsats- og oppfølgingsstyrker
- Hærens kontraktsforvalter av alle kontrakter relatert til internasjonale operasjoner
- Personellansvar for deployerte hæreavdelinger og enkeltpersoner, herunder stabspersonell, observatører og inspektører
- Sette opp innsatsstyrkene, både de som avløser pågående operasjoner og når nye avdelinger settes opp
- Stille kjernen til NCC-stab kont I i en "ny" operasjon

Styrkestrukturen

Styrkestrukturen beskrevet i St.prp 45 består i hovedsak av 5 avdelingstyper:

- Ledelse/Stab
- Støtteavdelinger (Theatre Enabling Forces) (TEF)
- Hurtige reaksjonsstyrker (HRS)
- Forsterkningsstyrker (FS)
- Reaksjons- og oppfølgingsstyrker (R&O)

Hurtige reaksjonsstyrker (HRS)

Den hurtige reaksjonsstyrken består av den nye Telemark bataljon som flyttes fra Heistadmoen til Rena leir og det nasjonale støtteelementet som settes opp på nytt på Sessvollmoen. HRS vil være meldt inn i flere styrkeregistre, herunder NATO, EU ,FN og OSSE.

Telemark bataljon

Bataljonen er en robust mekanisert bataljon oppsatt med stormpanservogner av typen CV9030 og stridsvogner av typen Leopard II. I tillegg vil det være en rekke andre pansrede kjøretøy av forskjellige typer innen M113 serien. Den nye Telemark bataljon vil bestå av 152 befal og 297 langtidsvervede mannskaper (Grenaderer) med inntil 3 års kontrakt. Lengden av kontrakter og antall vervingsperioder vurderes av et utvalg nedsatt av FO/P&Ø. I tillegg til de 449 stadig tjenestegjørende vil bataljonen ha 76 befal og mannskaper på en beredskapsliste som kalles inn og deltar regelmessig på øvelser i inn- og utland i løpet av beredskapsperioden. Grunnen til en delt løsning, er at det ikke er økonomi i Hæren til å ha alle ansatt til daglig. Deler av bataljonens personell vil kunne ha ned mot 2 dagers beredskap med tanke på nasjonal krisehåndtering, f.eks forsterkning av vakthold, økt tilstedeværelse i områder og assistanse i forbindelse med naturkatastrofer.

For hoveddelen av bataljonen vil imidlertid beredskapstiden ligge fra 10 og opptil 30 dager. Mannskapene i den nye bataljonen vil være tjenestemenn og arbeidet med å bygge tilfredsstillende forlegninger til dette personellet ble iverksatt i januar i år, mens kontorer, lagre og garasjer vil stå ferdig i løpet av høsten 2003. Innen den tid vil en måtte leve med midlertidige løsninger.

Nasjonalt støtteelement (NSE)

Det nasjonale støtteelementet er et sammensatt logistikkompani for å drive 3. linjes forsynings- og vedlikeholdstjeneste. I dette kompaniet finnes stab, transport, forsynings og vedlikeholdstropp.

Den sistnevnte troppen er planlagt hentet i en kobminasjon fra Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) og 6. Divisjonen i forbindelse med øvelser i inn- og utland. NSE har kun 30 befal inne til daglig tjeneste og hele 157 befal og mannskaper på inntil 30 dagers beredskapskontrakt. Grunnen til dette er også økonomi. For NSE betyr det at de til daglig må utdanne 60-70 vernepliktige soldater for å opparbeide seg kompetanse innen sine fagområder og for å kunne understøtte Tmbn ved øvelser i inn- og utland. De vernepliktige blir erstattet med personell på beredskap når en beslutter å iverksette deltagelse i nye operasjoner.

Vervingsvilkår

Det er besluttet at mannskaper som skal være fast tjenestegjørende i HRS eller på beredskapsliste skal ha avtjent sin førstegangstjeneste. En vil i tillegg prioritere det befal og mannskaper som har deltatt i tidligere utenlandsoperasjoner ved ansettelse og kontraktsinngåelser. Dette vil løfte erfaringsnivået både i Tmbn og NSE, men som sjef hadde jeg selvsagt vært mere fornøyd dersom Hæren kunne hatt råd til å ha alle 700 i HRS inne til daglig tjeneste, ferdig øvd og utrustet, med samme beredskap.

Reaksjons- og oppfølgingsstyrker (R&O)

I tillegg til å ha en HRS styrke, vedtok Stortinget at Hæren også skulle være i stand til å vedlikeholde et engasjement over tid i en operasjon. Inntil 1100 befal og mannskaper ble satt som den øvre grense for å disponere som såkalte oppfølgingsstyrker. Forskjellige typer avdelinger vil kunne være aktuelle. I grovt kan en si at R&O styrken er ganske lik den styrken Norge har stilt til disposisjon for KFOR, hvor kjerne er en mekanisert infanteribataljon, logistikkavdelinger, militærpoliti og en norsk kontingentsjef med stab.

Dersom R&O styrken ikke er deployert til en operasjon skal styrken stå på beredskap i Norge på inntil 90 dagers beredskap, klar til å overta som 2 kontingent etter at HRS styrken er trukket tilbake. Også denne styrken vil være innmeldt i forskjellige styrkeregistre. Det er 6. Divisjon som hovedsakelig utdanner avdelingene i R&O, men det vil i tillegg være innslag av personell på rekap eller som er rekruttert som enkeltpersoner fra samfunnet forøvrig.

Status KFOR kontigent VI

Det har vært stor interesse fra både befal og mannskaper i 6. Divisjon og Finnmarksavdelingene for å delta i utenlandsoperasjoner. Interessen har vært så stor at en har vært nødt til å si nei til befal for å fortsatt beholde noe kompetanse ved 6. divisjonsavdelingene som også skal utdanne KFOR kont IIX. I tillegg har en også vært nødt til å si nei til mannskaper for å ha noe rekap i enkelte nøkkelstillinger. Rekap er ikke nødvendig men, vil gjøre det lettere for en ny avdeling når den skal overta oppdraget. Målet for Hæren må være at en på sikt kan ta ut en størst mulig andel direkte fra utdanningsavdelingene i Nord-Norge og at innkallinger fra det sivile blir minst mulig da dette krever mye administrasjon og ressurser.

Ledelse FIST-H/NCC

For å støtte sjef FIST-H i den daglige driften av styrkestrukturen er staben oppsatt med totalt 48 militære og sivile stillinger. Staben er organisert som en tradisjonell G-stab samt noen fagbefal. Fra og med august i år vil FIST-H ledes av en Brigadér. Stabssjef vil være oberst og den som på kort varsel skal rykke ut og være norsk kontingentsjef ved etableringen av en ny operasjon.

I FIST-H/Stab vil en rekke offiserer være på beredskap, for på kort varsel å kunne deployere sammen med NCC, for å danne kontingentstaben. I tillegg til de som tjenestegjør fast i FIST-H staben vil også en rekke andre offiserer ved andre avdelinger være på samme korte beredskap. Hensikten med NCC/Stab er å tilrettelegge og føre kommando over norske styrker som på et senere tidspunkt skal avleveres til internasjonal styrkesjef.

NCC fører operativ kommando over ikke avgitte norske styrker og administrativ kontroll over alle norske styrker i operasjonsområdet og er således ØKS sitt fremskutte ledd. Han understøtter alle norske avdelinger og enkeltpersoner vis a vis Norge.

Fra august i fjor og frem til i dag har staben vært samlokalisert med staben til Distriktskommando Østlandet på Åker gård på Hamar men, fra og med 1 mars år vil FIST-H/Stab være etablert på Terningmoen på Elverum.

Støtteavdelinger (Theatre Enabling Forces) (TEF)

Dersom nasjonen bestemmer seg for å sende styrker til et område hvor norske avdelinger ikke allerede er på plass vil avdelinger fra TEF kunne settes inn. Dette vil være styrker som er på plass før HRS, for å forbered mottak, etablere kommando og kontroll over styrken og samband tilbake til det nye Fellesoperative hovedkvarteret (FOHK) i Stavanger. I sambandskompaniet vil det være personell for å drifte NCCs kommandoplass, strategisk samband til FOHK og mellom de norske styrkene. I tillegg vil det være en vakt og sikringstropp både for internt i NCCs kommandoplass, men også for å sikre mange av spesialressursene som bl.a. inngår i Etterretnings- og sikkerhetseskadronen. I denne eskadronen vil en finne feltsikkerhetspersonell, språkpersonell, teknisk innhentning osv. I tillegg inngår Militærpoliti, et MOVECON lag og et lite hundelag.

Ingeniøravdelinger (ITF)

All etablering enten man er pansret eller upansret, løser Art V oppdrag eller PSO relaterte oppdrag vil kreve ingeniørstøtte. I Telemark bataljon inngår det et Pansret ingeniørkompani (Pingkp) med svært begrenset kapasitet til å støtte etableringer. Pingkp er bl.a. oppsatt med minerydde-, brolegnings-, gjennombrytnings- og ABC kapasitet.

De tradisjonell arbeidsmaskinene og kapasitet til å forflytte masse finnes i Maskin- og konstruksjonskompaniet. Deler av dette kompaniet vil være på beredskap. Hvilke kapasiteter dette vil være og hvor kort beredskap disse skal ha er enda ikke avklart. Selv hele kompaniet vil bli deployert i en tidlig fase vil deler være med allerede fra begynnelsen med tanke på senere mer permanent etablering. Det vil derfor være viktig at Forsvaret utarbeider et etableringskonsept for norske styrker til utenlandsoperasjoner, og har personell som starter å planlegge sammen med NCC fra første dag. Det blir også viktig at Norge har et tidsperspektiv på hvor lenge man ser for seg å støtte en operasjon før man deployerer. Det er lite sannsynlig at vi sender HRS for å stå ute i inntil 6 mnd og bare satser på å understøtte avdelingen med stridsrasjoner og flaskevann mens de bor i knappetelt. Rapporter fra Afghanistan og våre allierte tyder på at moral og effekt synker raskt dersom understøttelsen ikke ivaretas på skikkelig vis.

Forsterkningsstyrker (FS)

I tillegg til å ha HRS og R&O styrker er det også besluttet å etablere tyngre styrker på inntil 30 dagers beredskap. Kapasiteter som inngår i forsterkningsrollen vil være et mekanisert infanterikompani oppsatt på CV 9030, en kavallerieskadron med stridsvogner – pansret oppklaring og bombekastere, et artilleribatteri med 155mm selvdrevne skyts, en stormingeniørtropp og forsyningsavdelinger tilpasset disse avdelingene. Hver for seg skal disse avdelingene være i stand til å forsterke både HRS eller R&O styrken dersom situasjonen skulle endre seg i en pågående operasjon. Avdelingene rekrutteres og samøves gjennom førstegangstjenesten i 6.Divisjon og vil også øve sammen med HRS styrken før de settes på beredskap.

Bemanningsplanen

Som tidligere nevnt er FIST-H pr i dag etablert som et prosjekt under en ledelse, men fordelt på 3 steder.

FIST-H/Stab

Fra 1 august 2001 ble kadre til G-staben tilbeordret, til sammen 10 offiserer. Fra 1 januar i år var denne utvidet til over 20. Det vil skje en kontinuerlig tilsetning av både befal og sivile frem mot 1 august i år. Fra 1 juli 2003 skal staben være operativ, for å kunne deployere som kjernen i en NCC/Stab.

Telemark bataljon/HRS

Kjernen til den nye Telemark bataljon ble etablert på Rena med sjef og 4 offiserer. Fra 1 januar ble i tillegg nestkommanderende og 1 offiser tilbeordret. I tillegg vil bataljonen få tilbeordret 3-5 offiserer som nylig er kommet tilbake fra KFOR. Ytterligere stabsoffiserer, men også kompani-/eskadronsledelsene vil være på plass fra og med 1 april i år. Alt befal skal være tilsatt innen 1. august i år. I august møter også de første grenaderene. Dette vil i hovedsak være personell til kommandoplasstroppen for å gjøre bataljonen i stand til å delta sammen med AMF(L) på en Command Post Exercise i Ukraina allerede i oktober. Utover høsten vil flere vervede mannskaper møte, i all hovedsak vognførere og skyttere på pansrede kjøretøy for å gå igjennom nødvendige kurs og simulatoretrening slik at besettingene er klar til hovedinnrykket av vervede i begynnelsen av januar 2003.

Nasjonalt støtteelement/HRS

Fra 1 august i fjor og frem til begynnelsen av i år var det kun sjef NSE som var tilsatt og hadde møtt på Sessvollmoen. Pr i dag har ytterligere 3 befal blitt tilsatt og de øvrige vil bli tilsatt i løpet av tiden frem til 1 august i år og vil danne kadre for NSE/HRS. I tillegg til 30 befal vil det tjenestegjøre mellom 60-70 vernepliktige soldater i avdelingen. NSE vil utdanne disse gjennom vanlig førstegangstjeneste for å være i stand til å støtte Tmbn under øvelser i inn- og utland. Utdannelsen av disse vil starte i løpet av medio august i år. I tillegg til de 30 offiserene som utgjør kjernen i NSE vil ytterligere 157 befal og vervede stå på kontrakt for å tjenestegjøre i tilfelle en deployering til en ny operasjon. De vernepliktige soldatene vil i en slik situasjon måtte overføres til en annen avdeling for å avslutte sin førstegangstjeneste.

Materiell

Dimensjonerende scenario

Ved utvikling av FIST-Hs organisasjon har Hærstaben lagt til grunn følgende scenariobeskrivelse:

"Det legges til grunn at avdelingene skal kunne operere i alle typer misjoner, men deltagelse i NATO artikkel 5-operasjoner er styrende for tildeling av ekstra materiell. Videre legges det til grunn at avdelingene skal kunne operere i det som NATO definerer som klimasone A2-C2. Avdelingene skal som minimum operere sammenhengende i 6 måneder i misjonsområdet."

Materiellbrønn

Som det fremgår av GIHs intensjon er det inntil videre en brigade som er valgt som styrkebrønn for materiellet. I den nye Hærstrukturen er en av brigade organisert for å være en selvstendig panserbrigade oppsatt med det mest moderne utstyr Hæren har. Dette vil bl.a. være de nye stormpanservognene CV 9030 og stridsvogner av typen Leopard 2. I og med at brigaden er en selvstendig brigade har den i tillegg både egne ledelses-, taktiske støtte- og forsyningsavdelinger. Store deler av materiellparken til denne brigaden vil være bundet til å sette opp FIST-Hs avdelinger enten som stående styrker eller beredskapsstyrker eller at materiellet er deployert til operasjoner i utlandet. I tillegg vil inntil ETT materiellsett være disponert til oppøving av styrker som skal deployeres.

Utfordringen som ligger foran FIST-H og forvaltningen herunder FLO/Land og FLO/IKT er å få på plass det materiellet som de enkelte avdelinger skal ha, videre å lage rutiner for forvaltning av materiellet og da spesielt det som ikke er i daglig bruk, men som tilhører beredskapsavdelingene. FIST-H/Stab jobber tett opp mot både HST og FLO, for å finne de praktiske løsninger også sett opp mot horisontal samhandel. Dette vil bety at FIST-H årlig vil få tilført midler over hærens driftsbudsjett for å kjøpe varer og tjenester fra bl.a. FLO for å benytte dette materielle.

Det å nytte en brigade som basis for oppsett av FIST-Hs avdelinger gir mange fordeler herunder:

- Gir rammer med tanke på hovedmaterieil (CV 90, Leo II osv)
- Innpasser internasjonale operasjoner i nasjonal struktur
- Fornuftig med tanke på utdanning, logistikk, taktikk/teknikk

men en slik organisering har også enkelte områder som man må være klar over bl.a.:

- Den nye hærstrukturen er laget for å utkjempe et forsvar av Norge
- Begrenset varighet
- Med støtteorganisasjonen i nærheten
- Den sivile delen av Totalsforsvaret i ryggen
- Norsk klima

Sammen med HSTs scenariobeskrivelse må dette vil være forhold som man vurderer når utrustningsplaner lages.

Tilleggsmaterieil

I tillegg til materiellet som finnes i Krigsoppsetningsplanene til en brigade, vil avdelinger som deployerer til internasjonale operasjoner normalt kreve en del tilleggsmaterieil. Dette vil være spesifikt materieil som *anses kritisk for å løse dimensjonerende oppdrag*. Eksempler på områder hvor KOP materieil ikke er tilstrekkelig, kan bl.a. være innenfor følgende områder:

- **Sikkerhet/beskyttelse**
Splint- og skuddsikker vest til alle, pansrede feltvogner, samband i alle kjøretøy, dekningsrom, kritisk samband må splintsikres
- **Væpning**
12,7 skarpskyttergevær, non-lethal weapons (CS, pepperspray og lignende)
- **Operasjonsrelatert materieil**
Veikontrollpost-satser, sperrematerieil, massetjenesteutstyr, materieil for søksoperasjoner overvåkningsutstyr, sensorer, dokumentasjonsutstyr (kameraer)
- **Nattkapasitet**
Termisk observasjonsutstyr, lysforsterkningsbriller, kikkerter, GPS i alle kjøretøy.

Med de reaksjonstider som er satt til FIST-Hs avdelinger, vil KOP materieil måtte stå lagret og klart til utlevering og kan derfor ikke være i bruk ved andre avdelinger. Tilleggsmaterieil må også være anskaffet og ligge på lager sammen med KOP materiellet. FIST-H har sammen med våpeninspektorene utarbeidet oversikter over hvilket materieil som må anskaffes. Dette har en gjort med bl.a. erfaringer fra oppsetningen av KFOR I, samt de anmerkninger som har fremkommet etter OPEVAL gjennomført av FKS av de 3 første kontingentene til KFOR. Til sammen har dette vært et godt grunnlag for de behov som har blitt utarbeidet. Materieil som må anskaffes til FIST-Hs avdelinger vil bli fremmet som et eget prosjekt etter at dette er godkjent av Forsvarsdepartementet.

Hurtighet i å omsette dette materiellprosjektet til innkjøp og anskaffelse vil være særdeles viktig for at avdelingene skal bli operative innenfor de tidsfrister som er gitt i St.prp 45.

Utfordringer

Som det fremgår av orienteringen står utfordringene i kø ifm oppsetningen av FIST-Hs avdelinger for å nå intensjonen og innenfor gitte tidsfrister. Helt avslutningsvis vil jeg knytte noen kommentarer til de viktigste sett fra mitt ståsted.

Personell

Det vil være viktig for Forsvaret å få til en helhetlig rekrutteringspolicy for å få tak i personell som i fremtiden kunne tenke seg å tjenestegjøre i styrker øremerket for innsats i utlandet og for å stå på beredskap i Norge. Flere aktører må jobbe sammen i et slikt arbeide, FO/P&Ø, FO/Info herunder Forsvarets mediasenter, Vernepliktsverket, avdelinger som skal sette opp beredskapsstyrker (FIST) og 6.divisjon.

Det er også viktig å få avklart hvilke betingelser og bestemmelser befal og grenaderer skal forvaltes etter. Dette går på lengden av ansettelsesforhold, lønn og tillegg, lengde av beredskapsperioder osv. Forslagene om å endre Fredstjenesteloven samt Arbeidsmiljøloven er et viktig skritt i å avhjelpe dette noe, men det vil være vanskelig å få personell til å tjenestegjøre eller skrive kontrakt dersom ikke slike forhold er avklart. Samtidig må Forsvaret være konkurransedyktig i sine betingelser.

I og med at det åpnes opp for et stort antall grenaderer ved en og samme avdeling, vil det også være viktig å se på hva som kan legges inn i tjenesten i tillegg til militær fagutdanning. Her vil samarbeide med sivile utdanningsinstitusjoner være aktuelt og skaper sannsynligvis behov for at den tradisjonelle Voksenopplæringen ser etter nye måter å tilrettelegge sine tjenester på.

Grunnleggende befalsutdanning vil også være et område som det vil være aktuelt å videreutvikle innenfor et konsept med langtidsvervede soldater. Internasjonal UB (utskrevet befal) linje ved Oppland regiment har hatt god erfaring med å rekruttere erfarne soldater som har vært ute i internasjonal operasjoner, gitt disse nødvendig utdanning innenfor bl.a. lederskap undervisningsmetodikk, for så å sende disse ut som nestlagførere. Den fremtidige Telemark bataljon vil sannsynligvis være et godt sted å rekruttere disse fra både til tjeneste ved bataljonen, men også for videre tjeneste ved andre avdelinger i Hæren.

Materiell

Hovedutfordringene på materiellsiden er å skaffe tilveie riktig materiell i den takt avdelingene etableres for å bli operativ som beskrevet. KOP materiell er spredt over store områder i Sør-Norge, noe må sannsynligvis hentes både fra Sørvestlandet og Nord-Norge. Kvaliteten på dette materiellet må være god med de lave beredskapstidene som er pålagt. Det viktigste tilleggsmateriellet må også anskaffes/kjøpes inn og jeg håper at behandlingstiden i de militære staber og Forsvarsdepartementet kan akselereres når Prosjekt "Materiell til FIST-H" blir godkjent.

Avslutning

Sett fra mitt ståsted er etableringen av FIST-H et riktig måte å forvalte hærstyrker til internasjonale operasjoner på. Hovedansvaret for styrkeproduksjon samles på et sted med mange fordeler knyttet til dette. De ansatte i prosjektet ser svært lyst på situasjonen og har stor tro på at hæren vil lykkes i å etablere hærstyrker med kvalitet og reaksjonsevne.